

Deltager, efter Sagens Natur ikke behøver at være synderlig stor.

Spørgsmaalet om Foranstaltninger til at skaffe yngre ved det praktiske Landbrug uddannede Arbejdere lettere Adgang til faglig Undervisning gennem længere Kursus paa Landbrugsskoler, hvis Undervisning særlig er beregnet paa Husmandsbruget og Landbrugets Bierherv, har været Genstand for en indgaaende Behandling i Kommissionen. Nogle af Kommissionens Medlemmer hælde nærmest til den Anskuelse, at de almindelige Landbrugsskolars Undervisning maa kunne være vedkommende Elev lige nyttig, hvad enten han senere hen bliver Husmand eller opnaar at komme i Besiddelse af et større Landbrug, og at der derfor næppe er tilstrækkelig Grund for Staten til at fremkalde Oprettelsen af særlige Fagskoler for Husmandsbruget og Landbrugets Bierherv. Andre af Kommissionens Medlemmer have derimod gjort gældende, at de bestaaende Landbrugsskolars Undervisning ikke er afpasset efter Husmandsbruget, idet den væsentlig er beregnet paa Elever, der med Tiden ville have Udsigt til at komme i Besiddelse af større Landbrug (Bøndergaarde eller endnu større Ejendomme), og at det ogsaa er en Kendsgerning, at disse Skoler saa godt som udelukkende besøges af Elever af den sidstnævnte Klasse. De nævnte Medlemmer af Kommissionen mene derfor heller ikke, at en forhøjet Bevilling til trængende Elever paa de bestaaende Landbrugsskoler vil frembringe nogen væsentlig Forandring i dette Forhold, og de henviser til, at Spørgsmaalet om Oprettelsen af særlige Landbrugsskoler for Husmandsbruget og Landbrugets Bierherv i de senere Aar gentagne Gange har været Genstand for Drøftelse paa Husmandsmøder, og at adskillige af vore dygtigste Husmænd ligesom ogsaa flere Landboforeninger have givet Tanken deres Tilslutning.

Kommissionen er imidlertid enig om,

at det i alle Tilfælde vilde være betænkeligt, om de paatænkte „Husmandsskoler“ fra Statens Side blev begunstigede frem for de almindelige Landbrugsskoler paa den Maade, at der blev bevilget en særlig Sum, der kun kunde anvendes som Understøttelse til trængende Elever, der besøgte Husmandsskolerne. Kommissionen vilde anse det for urigtigt paa denne Maade at tvinge de trængende Elever til at besøge visse bestemte Skoler, idet Eleverne i denne Henseende tværtimod bør stilles fuldkommen frit, saaledes at det vil komme til at bero paa den frie Konkurrence mellem Skolerne, hvilke af disse der ville kunne drage det største Antal Elever til sig. Men under disse Omstændigheder er hele Kommissionen uden Hensyn til de forskellige Anskuelser, der have været raadende om de paatænkte Husmandsskolars Formaalstjellighed enig om at anbefale, at der forsøgsvis som Hjælp til Oprettelsen af 2 nye Landbrugsskoler, 1 paa Øerne og 1 i Jylland, hvis Undervisning særlig er beregnet paa Husmandsbruget og Landbrugets Bierherv, bevilges et Laan af Statskassen paa Betingelse af, at der paa anden Maade tilvejrbringes en Sum til Skolernes Opførelse. Skolerne skulle tillige særlig udstyres til Afholdelse af de ovennævnte korte Kursus for Husmænd og dermed ligestillede. Da Kommissionen foreslaar den til Afholdelse af de korte Kursus bevilgede Sum betydelig forhøjet og Forhøjelsen sikkert vil medføre, at de nævnte Kursus maa afholdes paa flere Steder end hidtil, maa man anse det for hensigtsmæssigt, at Afholdelsen af disse Kursus henlægges til de paatænkte nye Husmandsskoler saa meget mere, som det næppe tør antages, at nogen af de bestaaende Landbrugsskoler vil tage denne opgave op.

Forudsætningen for, at Kommissionen kan anbefale Oprettelsen af de nævnte 2 Landbrugsskoler er dog den, at det Beløb, der for Tiden uddeles til trængende Elever paa Landbrugsskoler i Henhold til